

**BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK
HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU**

**TIBBİ HİZMETLER VE TEKNİKLER BÖLÜMÜ İLK VE ACİL
YARDIM PROGRAMI**

2113701070

2113701011

MUSTAFA ECE

HAKAN BÖLGE

KRİZ NEDİR, KRİZ TÜRLERİ NELERDİR?

KRİZ NEDİR ?

Kriz, müdahale gerektiren planlanmamış bir durum, olay veya olaylar dizisi olarak tanımlanır. Krizler, şirketlerin amaçlarını ve varlıklarını tehdit eden, karar mekanizmalarını olumsuz yönde etkileyen olaylar olarak değerlendirilir. Bir şirket için pazarlama yöneticisinin beklenmedik bir şekilde istifa etmesi veya son dönemden de bilindiği üzere pandemi gibi olaylar krizi olarak değerlendirilir. Ancak, şirketler ortaya çıkan bu tarz krizleri etkili bir şekilde yöneterek bu olaylardan daha güçlü bir şekilde çıkmayı başarabilir.

Şirketler için kriz yaratan etkenler çevresel ve kurumsal olmak üzere iki başlıkta değerlendirilir. Çevresel etken olarak şirketlerde ortaya çıkan krizlerin dünya veya ülkenin sosyal, ekonomik durumları, teknolojik gelişmeler ve değişimler gibi şirket dışındaki durumlar gösterilir. Kurumsal etkenler ise yönetim, çalışan, bütçe gibi şirkete bağlı olarak ortaya çıkan durumları ifade eder.

KRİZİN 3 ANA ÖZELLİĞİ

- ❖ **TEHDİT:** Olası kayıpları ifade eder. Bunu, var olan durum ile arzulanan üst hedefler arasındaki farklılık olarak algılamak mümkündür.

- ❖ **ZAMAN:** Burada anlatılan zaman baskısıdır ve mevcut zaman ile karar verilebilecek son an arasındaki farktır.
- ❖ **SÜRPRİZ:** Örgütü rahatsız eden beklenmedik ve ani değişimlerdir.

KRİZİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Örgütün üst düzey hedeflerini ve hatta varlığını tehdit etmesi
- Örgütün önleme ve öngörme mekanizmalarının yetersiz kalması
- Acil müdahale gerektirmesi ve zaman baskısı
- Beklenmedik ve ani değişimlerle ortaya çıkması (sürpriz olması)
- Karar vericilerde gerilime yol açması
- Korku ve paniğe neden olması
- Kontrol edilme güçlüğü
- Yaşamsal bir dönüm noktası olması

KRİZİN EVRELERİ

Krizin Kavramsal Olarak Başlangıç Noktası: Bu evre, geçmişte etkili olan, yaklaşımlarla ve eylemlerle ifade edilen, kabul görmüş kültürel değerler, inançlar ve normlarla karakterize edilir.

Kuluçka Dönemi: Kabul görmüş bilgi ile bağdaşmadığı fark edilemeyen olaylar yavaş yavaş birikir. Bu dönemde aslında gelmekte olan kriz sinyaller göndermektedir. Üst yönetim bu sinyallere duyarlı olmalıdır. Kriz sinyallerinin yakalanabilmesi için örgütte değişik sinyaller alabilen çeşitli erken uyarı sistemleri kurulmalı ve işletilmelidir.

Örneğin; dilek ve öneri kutuları kullanılabilir, müşteri, tedarikçi anketleri yapılabilir, küresel ve yerel gelişmeler sürekli analiz edilebilir

İşletmelerde Risk Yönetimi Uygulamaları yapılabilir. Bu uygulamaların temel süreçleri

İşletme genelinde risk tanımlanması

Risk değerlendirmesi

Üzerinde anlaşmaya varılan cevap yapıları

Risk kontrol etkinlikleri

Risk izleme etkinlikleri

Düzenlemelere uyum süreçleri...

Belirme Anı: Kriz, kaçınılmaz olarak karar vericilerin dikkatini çeker. Eğer örgütün erken uyarı sistemleri kriz sinyallerini yakalamışsa, korunma mekanizmaları harekete geçirilir, kriz planları devreye sokulur. Ancak bazı durumlarda tüm şartlar yerine getirildiği halde kriz durumundan kurtulmak mümkün olmayabilir. Bu noktada, kriz yönetimi krizin seyrini sürekli takip etmeli ve gerekli önlemleri almaya devam etmelidir.

Hücum Safhası: Krizin doğrudan etkileri, örgüt üyelerinin birçoğu tarafından tamamen anlaşılır hale gelir. Kriz önlenememiştir, saklanamaz bir halde örgütü ve çevresini etkilemeye başlamıştır.

Kurtarma Safhası: Acilen durum yeniden tanımlanır. Krizin en önemli özellikleri belirlenir ve kurtarma işlemi başlar.

Kriz yönetim ekibi krizi idare etmeye ve kriz planlarını uygulamaya devam eder. Bu noktadan sonra, örgütün tekrar istikrarlı hale getirilmesi çok önemlidir.

Yeniden Yapılanma Safhası: Krizin etkileriyle başa çıktıktan sonra önceden kabul edilmiş inançlar, normlar, prosedürler ve hareket kuralları, örgütün gelecek krizlerle baş etme yeteneğini geliştirmek için gözden geçirilir.

Kriz döneminde dersler çıkarılması, tüm faaliyetlerin değerlendirilerek uyarlanması gerekir.

KRİZ TÜRLERİ

- ❖ **Varoluşsal Krizler:** Yaşamsal sorgulamalar, hayatın anlamına, evrenin düzenine dair sorgulamalar, kendini gerçekleştirme arzusu etrafındaki hayal kırıklıkları ile gelen krizler...
- ❖ **Gelişimsel Krizler:** Ergenlik, evlilik, menopoz, emeklilik, mezuniyet, orta yaş, anne-baba olma gibi yaşamsal değişikliklerle gelebilen krizler...
- ❖ **Durumsal Krizler:** Ayrılık, boşanma, iflas, iş değişimi, taşınma, kaza gibi...
- ❖ **Komplike Krizler:** Fiziksel ya da ruhsal hastalık, bir yakının ölümü, taciz ,tecavüz, gasp ya da terör, doğal afetler...
- ❖ **Sosyal, ekonomik ve politik krizler:** Sadece bireyleri ya da belirli bir grubu değil, toplumu ve nesilleri etkileme potansiyelindeki krizler...

KAYNAKÇA:

- https://www.google.com/search?q=VAROLUSSAL+KRİZ&tbm=isch&ved=2ahUKEwjix-G81Pv3AhWO bsIHfFmBeAQ2-cCegQIABAA&oq=VAROLUSSAL+KRİZ&gs_lcp=CgNpbWcQAzIECAAQGDI ECAAQGDIECAAQGDIECAAQGD0ECCMQJzoECAAQQzoHCAAQsQM QZzoICAAQgAQQsQM6CAgAELEDEIMBOgUIABCABFCIE1iPQWCmRWgA cAB4A4ABugWIAyYqhkgELMC44LjUuMS4wLjKYAQCGAQQGqAQtn d3Mtd2l6LWltZ8ABAQ&sclient=img&ei=TaiOYqLtHY777 UP8c2VgA4&client=opera-gx
- <https://multinet.com.tr/blog/inovasyon-girisimcilik/kriz-yonetimi-nedir-nasil-olusturulur>
- http://www.krizyonetimi.com.tr/kriz_nedir.html
- <https://slideplayer.biz.tr/slide/3091556/>